

RAPOR-Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gizli tarikat raporu-2: Liderleri ve öne çıkan faaliyetleri

Diyanet'in "gizli" raporunun aktarıldığı yazı dizisinin 2. Bölümünde tarikatlar öne çıkan görüşleri ve faaliyetleri ile anlatılıyor...

04 Ağustos 2019 tarihli yazı dizisinin 2. Bölümü:

<https://www.aydinlik.com.tr/diyanet-isleri-baskanligi-nin-gizli-tarikat-raporu-2-liderleri-ve-one-cikan-faaliyetleri-ozgurluk-meydani-agustos-2019-2#10>

FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişiminin ardından, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yaptığı tarikatlar araştırmasını özetlediğimiz yazı dizimize, bugün tarikatların incelenmesiyle devam ediyoruz.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gizli tarikat raporu-2: Liderleri ve öne çıkan faaliyetleri

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın raporunda tek tek incelenen tarikatlarda dikkat çeken husus, liderlerinin farklılık yaratmak için İslam dinine aykırı fikirler savunması, yan kuruluşlarla ticarete atılmaları ve en önemlisi de bir süre sonra siyasetin bir parçası olmaları. Bazıları ise radikal fikirler nedeniyle teröre bulaşmış. Bu tehlikeler raporda da belirtilmiş...

İşte Diyanet'in raporunda tarikatlar:

1) MENZİL/SEMERKAND CEMAATİ

Oluşum Nakşibendiliğin Hâlidî kolunun ülkemizdeki uzantılarından biridir. Menzil tarikatı diye de bilinen bu kolun kurucusu Siirt civarından Adıyaman'ın Kahta ilçesi Menzil köyüne gelip yerleşen Gavs Bilvanisi olarak da bilinen ve Seyyid soyundan geldiği iddia edilen Abdülhakim el-Hüseyni ve Gavsı Azam mahlaslarını kullanan Abdülhakim Erol'dur.

- Faaliyetleri

Menzil Cemaati faaliyetlerini Semerkand Yayın Gurubu adı altında Semerkand Tv, Radyo 15, Semerkand Yayınevi, Hacegân Yayınevi, Semerkand Dergisi, Semerkand Çocuk Dergisi, Semerkand Aile Dergisi, Genç Okur Dergisi ile sürdürmektedir. Yayınevleri aracılığıyla hepsi de tasavvufi görüşleri içeren pek çok kitap neşretmiştir. Televizyon ve radyo programaları, yukarıda zikredilen görüşleri yoğun olarak işlemektedir.

- Değerlendirme

Menzil grubu ülkemizdeki benzeri yapılar içerisinde en çok taraftara sahip olanlardan biri olarak görülmektedir.

Son zamanlarda Menzil Grubunun bürokraside teşkilatlandığı ve kamuda etkinliğini artırdığı yönünde kamuoyunda bir kanaat dillendirilmeye başlanmıştır. Doğru olması halinde bu tezahürün ülkemizde orta ve uzun vadede sıkıntılara yol açacağı değerlendirilmektedir.

2) İSKENDER EVRENOSOĞLU

1933 yılında İznik'te doğmuştur. İlk, orta ve lise tahsilini Bursa'da tamamlamış, 1956 yılında bugünkü adıyla Marmara Üniversitesi Banka ve Muhasebe bölümünden mezun olmuştur.

TKP içinde faaliyet yürütmesi, Milli Gazete, Sebil Dergisi ve Doğu Dergisi gibi yayın organlarında yazılar yazması kayda değerdir.

İskender Evrenosoğlu'nun öldüğü, ancak müntesipleri tarafından bu bilginin gizlendiği iddiaları bulunmaktadır. Yerine Fazıl Nimet müstear ismini kullanan Abdülcabbar Boran'ın geçtiği söylenmektedir.

- Öne Çıkan Görüşleri

Evrenosoğlu, kendisinin "Mehdi-resûl" olduğunu iddia etmektedir.

- Faaliyetleri

Nur TV, MPL TV, Mihr Dergisi, Mihr Takvimi, Radyo Nur (91.6), Nur Radyo, Radyo Ankara, Radyo Hidayet Çağı, Radyo Hakkın Sesi, Radio Glueckseligkeit bu grubun basın ve yayın organlarıdır.

- Değerlendirme

Evrenosoğlu'nun görüşleri, İslam dininin değişmez esaslarına, Kur'an ve Sünnetin temel hükümlerine kesin olarak aykırıdır.

3) İHSAN ŞENOCAK

1974 yılında Samsun'da doğdu. İlkokuldan sonra hafızlık yaptı. 1994'te Samsun İmam Hatip Lisesi'nden, 1999'da Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

- Öne Çıkan Görüşleri

Şenocak, kendisini "Ehl-i Sünnet savunucusu" olarak görmekte ve gelenekte yaygın kabul gören görüşler dışındaki farklı dini görüş ve düşünceleri genellikle oryantalizme hizmet olarak sunmakta ve bazı muhaliflerini "oryantalizmin uşağı" olarak nitelendirmektedir. Bazı konuşmalarında toplum tarafından yadırganabilecek bir üslup kullandığı gözlemlenmektedir.

- Faaliyetleri

Şenocak, 1996 yılında Yedibeyza Dergisi'ni neşretti. 2005-2010 yılları arasında yayınlanan İnkişaf Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmenliğini yaptı. Milli Gazete ve Yeni Şafak'ta müstear isimle yazılar yazdı. 2008'de Tv5'te "Köprü" programını hazırlayıp sundu.

- Değerlendirme

Konuşma ve yazıları incelendiğinde, Şenocak'ın dar ve abartılı bir Ehl-i Sünnet yorumunu savunduğu, ümmetin birliği, cihad gibi konulardaki kendine özgü görüşleriyle "aksiyoner bir Müslüman" kimliği oluşturmayı hedeflediği görülmüştür.

4) NURETTİN YILDIZ

1960 yılında Trabzon'un Of ilçesinde doğdu. Öğrencilik yıllarında Milli Türk Talebe Birliği ve Akıncılar Teşkilatı'nda aktif görevler üstlendi. İmam-hatip lisesinin ardından, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde bir dönem eğitim gördükten sonra Mekke Ümmü'l-Kurâ Üniversitesi'ne geçiş yaptı. Burada Usul-i Fıkıh bölümünü bitirdi.

- Öne Çıkan Görüşleri

Yıldız, yeni fikirler ortaya koymaktan ziyade bir davetçi ve hatip rolüyle kendisini sunmaktadır. Dinde reforma karşı olduğunu açıkça ifade etmektedir. Hasan el-Bennâ ve Seyyid Kutub gibi isimleri örnek almaktadır.

- Faaliyetleri

Kitap yayınlama dışında, Yeni Akit Gazetesinde yazılar yazmaktadır. Geçmişte Milli Gazete ve Milat gibi gazetelerde yazıları çıkmıştır. Aylık yayınlanan Altınoluk Dergisi'nde 2010 yılından beri yazmaktadır. Yine Sosyal Doku Vakfı'nca çıkarılan Genç Doku ve Elifelif dergilerinde yazmaktadır.

- Değerlendirme

Yıldız'ın söylemlerinde öne çıkan dört husus şunlardır: Cemaatçilik-ümmeçilik ve hilafet ideali, Kadın konusunda aşırı gelenekçi tavır, Üslup kaynaklı sorunlar,

İlahiyat fakültelerine son derece muhalif. Özellikle kadın, cinsellik ve aile gibi konularda suiistimale açık söylemlere sahip olduğu da söylenebilir.

5) ŞAHİMERDAN SARI (VASAT GRUBU)

1960 yılında Adıyaman'da doğdu. 1978'de İmam Hatip Lisesinden mezun olduktan sonra Diyanet İşleri Başkanlığı'nda imam olarak göreve başladı ve 1995 yılında bu görevinden istifa ederek ayrıldı. 1997 yılında Gaziantep kitap fuarında İncil basım ve dağıtımını yapan Müjde Yayınevi'ne yapılan bombalı saldırıyı, Şahimerdan Sarı'nın cemaati VASAT'ın yaptığı iddia edilmiştir. Saldırıdan bir gün sonra bombayı atanlar yakalanmış akabinde de itirafçı sıfatı ile serbest kalmış, Sarı ise örgüt lideri suçlaması ile tutuklanıp 18 yıl hüküm giymiş ve 10 yıl hapis yatmıştır. 2007'de cezaevinden çıktığında vaaz ve etkinliklerine devam etmiş, tekrar tutuklanacağını öğrenince de Erbil'e kaçmıştır. Erbil'de tutuklanmış olup Türkiye'ye iade edilmemiştir. Yargılama süreci devam etmektedir.

- Faaliyetleri

Dini bakımdan marjinal bir görüşü tespit edilememiştir. Ayrıca, devlete karşı herhangi bir söylem veya eylemi gözlemlenmemiştir. Bu haliyle mevcut oluşumun vasat bir yol izlediği müşahede edilmiştir.

6) HİZBU'T-TAHRİR

1953 yılında Ürdün'de, işgal altındaki Doğu Kudüs'te Filistin asıllı İslam âlimi Takiyuddin en-Nebhanî tarafından kurulmuştur.

Hizbu't-Tahrir, kurulduktan sonra bölgede faaliyetlerine gayri resmi olarak devam eder. Yasaklanmasına ve çeşitli baskılara maruz kalmasına rağmen Arap coğrafyasında sesini duyurur ve toplumsal bir taban oluşturmaya çalışır. Hizbu't-Tahrir faaliyet alanını 90'lı yılların başında genişletmeye başlayarak, Endonezya, Pakistan, Bangladeş'te yapılanır. Hareket, politik/siyasal İslam ilgisini İslam dünyasında yaymaya çalışır. Körfez savaşı gibi olayların meydana getirdiği radikalleşmenin etkisiyle Ürdün, Suriye, Kuzey Afrika, Türkiye ve Güney Orta Asya'ya yayılır. Ortadoğu'da baskılara maruz kalan üyeleri Batı Avrupa'da yeni yapılanma yoluna gider, özellikle ikinci nesil göçmenler arasında yayılır.

Hizbu't-Tahrir mensupları, Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle Orta Asya'da yapılanmak için çalışmalara başlamışlar, bu bölgede 90'lı yılların ikinci yarısında hızla genişlemişlerdir. Bu bağlamda Özbekistan ve Kırgızistan'da faaliyetleri dikkat çekmektedir.

- Öne Çıkan Görüşleri

Yapı, hilâfetin yeniden kurulmasının tüm Müslümanlar üzerine farz olduğunu savunur. Bu nedenle yapıya göre, hilâfetin kurulması yolunda en ufak bir ihmal dahi büyük bir günah ve isyandır. Allah bu günahı işleyenleri şiddetli bir şekilde cezalandıracaktır.

- Faaliyetleri

Hemen hemen bütün dünya ülkelerinde örgütlenen hareket 1960'lı yıllardan itibaren de Türkiye'de faaliyet göstermeye başladı. Bir grup Ürdünlü öğrencinin Türkiye'ye gelmesiyle toplumsal zemin ve propaganda ortamı buldu.

- Değerlendirme

Yapı, İslam'ın fitrata uygun evrensel bir ideoloji olduğunu vurgulayarak bunu gerçekleştirmek için hilafet ihdasının farz olduğunu dile getirir. Haklarında, küresel güçlerin kontrolü ve desteğiyle faaliyet yürüttüklerine dair iddialar bulunmaktadır.

7) MUSTAZ'AFLAR HAREKETİ (HİZBULLAH)

Cemaata Ulamayê İslami (İslam Alimleri Cemaati) adıyla 1979 yılında Batman'da ortaya çıkan hareketin kurucusu, 1952 yılı Batman doğumlu, Mülkiyeli Hüseyin Velioğlu'dur. Oluşum, ismini sonradan "Hizbullah" olarak değiştirmiştir. İlim Kitabevi etrafında gelişen oluşum, cami merkezli bir yapılanmaya gitmiştir. Yapı, kendisine öncelikli faaliyet bölgesi olarak Güneydoğu Anadolu bölgesini belirlemiş ve 1990'ların başına kadar medrese hocaları, seydaalar, şeyhler ve eğitimli kişilerle temas kurmaya çalışmıştır.

1979-1991 yılları arasında şiddete bulaşmayan hareket, 1991-2001 arasında taktik değiştirerek esas kabul ettiği Tebliğ, Cemaat ve Cihad aşamalarını terk ederek PKK'ya, kendi çizgisindeki Menzil Grubu'na (Fidan Güngör Grubu) ve bölgedeki bazı kanaat önderlerine yönelik şiddete başvurmuş ve illegal bir hüviyete bürünmüştür.

Hareket, doğal merkezi Diyarbakır başta olmak üzere Bismil, Silvan, Mardin, Nusaybin, Cizre, Tatvan, Adana, Konya ve İstanbul'da 17 Ocak 2000 tarihinde gerçekleşen Beykoz Operasyonuna kadar Velioğlu kontrolünde faaliyetlerini yürütmüştür. Velioğlu'nun operasyonda öldürülmesinden sonra Cemal Tutar, İsa Altsoy ve Edip Gümüş'ün harekete liderlik yaptığı belirtilmektedir.

Beykoz Operasyonu ile devlet, örgütün üyelik arşivini ele geçirmiş ve arşivdeki isimlere yönelik 17 bin civarında tutuklama yapmıştır. Bu tutuklamalarla dağılan hareket, 2004 yılında Mustazaflarla Dayanışma Derneği adıyla dernekleşerek, hem mağdur/mustazaf kabul ettiği tutuklu müntesiplerine ve onların yakınlarına sahip çıkmak suretiyle toparlanmaya başlamış, hem de legal alanda faaliyette bulunmayı tercih etmiştir. Her ne kadar "tağûfî" sistem ve "darülharb" kabul ettikleri devletin denetimine girmek örgüt içinde bazı itirazlara neden olsa da faaliyetlerine devam eden Dernek, 2012 yılında Hizbullah'ın devamı olma gerekçesiyle kapatılmıştır.

Mustazaflar Derneği'nin kapatılmasından sonra hem kapatılmasının zor olması hem de propaganda imkânı derneğe göre daha iyi olmasından dolayı hareket, partileşme kararı almış ve 2013 yılında Hür Dava Partisi (Hûda Par) adıyla partiye dönüşmüştür. Muztazaflar Hareketi, hem dernekleştikten hem de partileştikten sonra Hizbullah'ın devamı olma problemi veya ithamı ile karşılaşmıştır.

- Öne Çıkan Görüşleri

Mustazaflar hareketi; akılcılık, mealcilik, tekfircilik ve ırkçılık gibi akım ve düşünceleri prensipte reddeder.

Hareket, kendini dini nasrlara bağlı olarak görmekte ve dinin ahlak, ibadet, itikatla ilgili bütün prensiplerini kabul etmekte, bu prensiplerin ihyasını engelleyen tağuti zulüm rejimlerine karşı mücadeleyi hedeflemektedir.

- Faaliyetleri

Mustazaflar Hareketi, 1979-1991 yılları arasında Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin medrese, üniversite, lise, ortaokul, işçi, esnaf, memur, köylü bütün kesimlerini içine alan tebliğ, davet, eğitim ağırlıklı çalışmalar yapmıştır.

Propaganda için cami dersleri, ev sohbetleri, kitabevleri, Hizbullah'ın tarihçesini anlatan kitaplar, İnzar, Nisanur, Kelhaamed dergileri, haftalık Doğru Haber Gazetesi, Dua Yayıncılık, İlke Haber Ajansı, web siteleri ve televizyon yayınlarını kullanmaktadır.

- Değerlendirme

Hareket, tarihinde yaşananlardan dolayı kimilerine göre tekrar şiddete başvurma potansiyeline sahiptir.

8) YENİ ASYA GRUBU (MEHMET KUTLULAR)

Yeni Asya Grubu'nun lideri Mehmet Kutlular, 1938 yılında Balıkesir'de doğmuştur. 14 yaşına kadar Gönen'de yaşayan Kutlular, 1957 yılında askere gitmiş ve Risale-i Nurlarla ilk tanışması da askerlik döneminde olmuştur. Askerlik sonrası 11 yıl Zübeyir Gündüzalp'la beraber olmuş ve onun derslerine devam etmiştir. 1970 yılında çıkarılmaya başlanan Yeni Asya Gazetesi sayesinde gazetenin ismi cemaatle bütünleşmeye başlamış ve bu grup Yeni Asya cemaati olarak anılır olmuştur.

- Öne Çıkan Görüşleri

Bu grup, siyasi hayatımızdaki önemli değişikliklere rağmen Demokrat Parti misyonunun temsilcisi olarak gördüğü ve siyasi yelpazede neredeyse kaybolmaya yüz tutmuş partilere destek veren siyasi kimlikleriyle, diğer nurcu gruplardan ayrılmaktadır.

Yeni Asya Grubuna göre AK Parti ve yöneticileri, “dini siyasete alet eden” bir zihniyetin ve “Milli Görüş” çizgisinin temsilcileri olup Türkiye'yi bu görüşe çekme niyetini bugün için gizlemektedirler.

- Faaliyetleri

Yayıncılık bu grubun en önemli faaliyet alanının oluşturmaktadır. Başlıca yayınları ise şunlardır: “Yeni Asya Gazetesi”, “Yeni Asya Yayınları”, “Köprü”, “Bizim Aile”, “Genç Yaklaşım”, “Genç Yorum” ve “Can Kardeş” dergileri.

- Değerlendirme

Politikayla yoğun ilişkisi sebebiyle diğer Nurcu gruplardan ayrılan ve siyasal anlamda ülkemizin yaşadığı onca değişikliklere rağmen “demokrat hareketin efsaneleştirip kendisini bir siyasi partiye (DP) angaje eden Yeni Asya Grubu, geldiği konum itibariyle misyonunu önemli ölçüde yitirmiş ve farklı bir alana kaymış görünmektedir.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından hükümete yönelik aşırı muhalif tutumları ile paralel olarak FETÖ’yü destekler mahiyette yayınlar yaptıkları bilinmektedir.

9) MEHMET OKUYAN

1965 yılında Trabzon’un Çaykara ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Trabzon Çaykara’da, orta öğrenimini Trabzon Hayrat’ta tamamladı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden 1987 yılında mezun oldu.

- Öne Çıkan Görüşleri

Geleneksel din anlayışının Kur’an’dan uzaklaştırdığı tezini savunan Okuyan, bu noktada tek de kalsa doğrunun kendi söylediği olduğuna kesin olarak inanmaktadır.

- Faaliyetleri

Okuyan, başta Hilal TV olmak üzere çeşitli kanallarda programlara katılmaktadır.

- Değerlendirme

Okuyan, Kur’an’ı hiçbir yardımcı kaynak olmadan doğrudan anlamayı ve tefsir etmeyi benimseyen bir anlayışa sahip olarak, geleneksel birikimi ve hadis külliyatını göz ardı etmektedir.

10) MUSTAFA İSLAMOĞLU

1960 yılında Kayseri’nin Develi ilçesinde dünyaya geldi. Babası, Ahmet İslamoğlu’dur.

Eğitimine Yüksek İslam Enstitüsü’nde başlamış, akabinde İlahiyat Fakültesi’nde, daha sonra da Ezher Üniversitesi’nde İslam Hukuku Fakültesi’nde sürdürmüştür. Ancak bu okullardan mezun olup olmadığı bilinmemektedir. İslamoğlu bazı görüşlerinden dolayı 90’lı yıllarda 2.5 yıl cezaevinde yatmıştır.

- Öne Çıkan Görüşleri

Mustafa İslamoğlu itikadi konularda birtakım farklı yaklaşımları dile getirmektedir. Kadere imanın Kur’an’da yer almadığını söyleyerek bunu “çıkıntı iman maddesi” olarak nitelermektedir.

- Faaliyetleri

Tefsir ve Esmâ’ü’l-Hüsna dersleri, Konferanslar, basılı yayınları (onlarca kitap), Ders, hutbe ve diğer videolarını içeren görüntülü yayınlar. Hilal TV, Kur’anî Hayat Dergisi.

- Değerlendirme

Seksenli yıllardan beri çeşitli yazıları, konferansları ve kitaplarıyla tanınmaya başlayan İslamoğlu'nun, ilerleyen yıllar boyunca görüşlerinde, düşüncesinde, söylemlerinde, dil ve üslubunda farklılaşmalar dikkat çekmektedir.

<https://www.aydinlik.com.tr/diyanet-isleri-baskanligi-nin-gizli-tarikat-raporu-2-liderleri-ve-one-cikan-faaliyetleri-ozgurluk-meydani-agustos-2019-2#10>